

לפרשת פינחס דור חדש הרב גור גלון

כשמתבוננים ניתן לחלק את חומש במדבר לשני חלקים. החלק האחד מפרשת במדבר עד פרשת קרח, החלק השני מפרשת בלק עד לסוף הספר. פרשת חוקת הינה פרשת המעבר בין שני החלקים.

החלק הראשון – דור יוצאי מצרים

החלק הראשון בחומש עוסק בדור יוצאי מצרים, מקבלי התורה, ניתן לאפיין אותו כדור פאסיבי – לא במובן השלילי ח"ו – אלא כדור שהרצון האלוקי מוביל אותו, הקב"ה מוציא אותם ממצרים באותות ובמופתים, ללא זכויות וללא מעשים גדולים מצידם, הקב"ה מרומם אותם ומגדל אותם עד שהם זוכים לקבל תורה. הנהגת משה רבנו שהינו כפני חמה שלא מאפשר לשום נר קטן להופיע ולהאיר, שהרי "שרגא בטיהרא מאי אהני ליה!?" (נר בצהריים אינו מועיל).

אנו מוצאים ריבוי חטאים בדור זה, כולם נעשים בשנתיים הראשונות מבוא למדבר. ניתן להסביר זאת בכך שהדור היה צריך להתרגל לעובדה שתפקידו הוא לקבל בלבד, לעשות את רצונם – רצונו יתברך, ואכן כל החטאים מתאפיינים בהבעת רצון עצמי או התמרמרות כנגד רצון ה' (ולא חטאים שבין אדם לחברו).

המפנה של דור נוחלי הארץ

בפרשת חוקת חל המפנה. הביטוי הראשון והגלוי לכך הוא שפרשת חוקת עוסקת כבר בשנה הארבעים להיותם במדבר, הדור הוא דור נוחלי הארץ, מנהיגי הדור מסתלקים (מות מרים ואהרון) או מתבשרים על הפסקת הנהגתם (משה). ממילא נדרשת מהדור הנהגה אקטיבית יותר, עכשיו כאשר לעם יש זכות להביע את דעתו. המיקוד עובר ממשה רבנו לעם ישראל שהופך להיות שותף פעיל עם א-ל, בהבאת גאולתו שהיא גאולת העולם.

בפרשתנו, כחלק מאותו המהלך, מתמנה יהושע להנהיג את ישראל, התכונה הבסיסית שמבקש משה מהקב"ה, לגבי המנהיג, היא "יפקד ה' אלוקי הרוחות לכל בשר, איש על העדה אשר ייצא לפנייהם ואשר יבוא לפנייהם...". מבאר רש"י: "אלוקי הרוחות למה נאמר? אמר לפניו, רבש"ע גלוי וידוע לפניך דעתו של כל אחד ואחד ואינם דומים זה לזה, מנה עליהם מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו."

כלומר, המנהיג החדש נדרש לתת מקום וביטוי לכל אחד ואחד, לכל דעה ודעה ולכל שבט ושבט. ואכן כשהקב"ה אומר למשה שיהושע הוא המנהיג הנבחר, התכונה שמציין הקב"ה אצל יהושע היא "ויאמר ה' אל משה קח את יהושע בן נון איש אשר רוח בו", ומבאר רש"י: "כאשר שאלת, שיוכל להלוך כנגד רוחו של כל אחד ואחד."

יש להבחין בין מה שמבקש משה, שיסבול כל אחד ואחד, לבין מה שאומר הקב"ה שיהלך כנגד כל אחד ואחד, הצד השווה שבהם, שיש התייחסות לכל אחד וכישרונו ואופיו המיוחד, אלא שמשה מדבר על לקבל כל אחד ואחד, והקב"ה

מדבר על הנהגת כל אחד ואחד, יהושע נדרש להנהיג, למשול, לא להיגרר, נכון זוהי הנהגה שמשתמשת בכל הכישרונות והכוחות השונים הנמצאים בעם ישראל, אך עדיין נדרש מנהיג שיוביל וימשול. על פי הבנה זו ניתן להבין את הנושאים בפרשתנו.

הדור של ימינו...

הנושא הראשון הוא קנאותו של פנחס, שקם "מתוך העדה", שזהו ביטוי נוסף לאקטיביות של עם ישראל בדור זה. יש כאן את ראשית התורה שבע"פ התעוררות של פנחס מליבו ומחשבתו.

מתוך כך גם יש מניין מחודש של עם ישראל שבא להדגיש את מקומו של כל אחד ואחד בפרט ואת מקומם של ישראל בכלל.

לאחר מכן אנו נפגשים עם פרשת בנות צלפחד המבקשות ודורשות נחלה בארץ ישראל, וכפי שמנסח זאת רש"י באופן נפלא: "כן בנות צלפחד דוברות – יפה תבעו, אשרי אדם שהקב"ה מודה לדבריו". תחושות הלב של בנות צלפחד, מתגלות כמכוונות לרצון האלוקי, היוזמה האנושית מתגלה כמתאימה לדבר ה'. לאחר מכן מתמנה יהושע ומשה רבנו עולה להשקיף אל הארץ, כיוון שלא יזכה להיכנס לתוכה, כיוון שהוא איננו מתאים לדור נוחלי הארץ, דור שבו התורה נספגה בלבם של ישראל ומתחילה להתגלות תורה שבע"פ, תורה שבלב. בסוף עוסקת הפרשה בעניין הקורבנות, כלומר, בעבודת ישראל ובזכותם להשפיע על העולם את השפע האלוקי.

למדנו מכאן שני עניינים יסודיים:

האחד, דור הנכנסים לארץ הוא דור הנדרש לפעילות ואקטיביות. הוא נדרש לגלות את התורה שבקרבו. הוא מצווה להביע את רגשותיו ותחושותיו.

והדברים אמורים, כמובן, גם לדורנו.

השני, חשוב מאוד שאדם יתאים את הנהגותיו והדרכותיו לדור בו הוא נמצא, שהרי אם לא כן עלול האדם למצוא את עצמו חוטא ותועה. וכדבריו החריפים והידועים של הרב קוק זצ"ל, שמי שלא מבין שאנו בדור של גאולה, לא שייך שידריך את הדור אפילו לא בענייני תשובתו האישית של האדם.

יהי רצון שנזכה לראות בעין פקוחה ובדייקנות את תפקיד הדור ולא פחות את תפקידנו בתוכו, ומתוך כך נזכה, כל אחד במקומו, להוביל את עם ישראל למלא את תפקידו באופן השלם והטוב ביותר.